



17/01/2019

סגן שר הבריאות, מר יעקב ליצמן

שר האוצר, מר משה כחלון

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו

הנדון: קריסת מערכת הבריאות בישראל

שלום רב,

פרויקט "מכתבים לבריאות" הוא יוזמה פרטית של אנשים המבקשים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים, כדי לחלוק עמכם את התלאות והמצוקה שנגרמו להם בשל חוסר יכולתה של מערכת הבריאות להעניק להם טיפול הולם. במכתבים אלה נפרש בפניכם את הסיפורים הכואבים מבתי החולים, המרפאות, מוקדי החירום ושאר הנציגויות שנמצאות בתחום אחריותו של משרד הבריאות. אנו תקווה שהשיתוף של סיפורים אלה יעזור לכם להבין את חומרת המצב ולפעול במלוא הנכונות והדחיפות כדי לתקנו.

למדינת ישראל בימים אלה יש יותר מזל משכל. חושבים שזו הגזמה? האנדרלמוסיה שאפיינה את ההתנהלות של משרד הבריאות סביב בהלת החצבת מוכיחה זאת. לפניכם קטע מ**מכתבתו של עידו אפרתי ב"הארץ"** (<http://tiny.cc/l2ah2y>), שמציגה תמונה עגומה של התמודדות משרד הבריאות עם התפשטות החצבת:

"בכירים במערכת הבריאות ביקרו בימים האחרונים בחריפות את האופן שבו משרד הבריאות מתמודד עם התפרצות מחלת החצבת. בשיחות שערכו עם 'הארץ' אמרו הבכירים כי המשרד החל לטפל במשבר באיחור של חודשים, שחומרי ההסברה שהפיץ יוצרים פאניקה בקרב הציבור ושמחסור באחיות מוביל לתורים ארוכים לחיסונים ולחוסר דיוק במעקב אחר המחלה. הורים שפנו למוקדים של המשרד כדי לחסן את ילדיהם סיפרו שלא קיבלו מענה במשך ימים, שהם נחשפים למידע סותר ושאינם יודעים כיצד להגן על ילדיהם.

'במשרד היו צריכים להבין כבר לפני כמה חודשים שאנחנו ניצבים בפני אירוע חירום, ושיש לגייס ולהפעיל את כל המערכות והגורמים הרלוונטיים', אמר ל'הארץ' בכיר במערכת הבריאות. 'לא נפל שם האסימון שמדובר באירוע משמעותי'. רופא בכיר הוסיף כי גם כשהצטברו כמה מקרים חריגים בקיץ שבישרו על התפרצות, הסתפקו במשרד בהמלצות חיסון ליוצאים לחו"ל.

מספר מקרי ההדבקה בחצבת החל לגדול במארס האחרון, ובאוגוסט אובחנו כ-250 מקרים - כמעט פי שמונה ממספר המקרים בכל השנה שעברה. במקביל, גברו הדיווחים על חולי חצבת שהתגלו על טיסות לישראל וממנה. בשלב זה הסתפק משרד הבריאות, כאמור, בהמלצה להתחסן לפני טיסה לחלק ממדינות אירופה, שבה החל המשבר.

באוקטובר היה ידוע על כמעט 700 מקרי הידבקות והיה ברור כי מוקדי ההתפרצות המשמעותיים ביותר הם חלק מהשכונות החרדיות בירושלים, בית שמש וביתר עילית - שבהן הצפיפות גבוהה ושיעורי התחסנות נגד המחלה עמדו על כ-50% בלבד. התפרצויות קטנות יותר זוהו גם בצפת וביישובים בשומרון, וזוהו גם עשרות מקרים בתל אביב. בשבוע שעבר מתה פעוטה בת שנה וחצי משכונת מאה



שערים בירושלים מחצבת. גורמים במערכת הבריאות טוענים כי היעדר יד מכוונת וחוסר הנוכחות של משרד הבריאות בחודשים האחרונים היתה חסרה במיוחד.

'זאת שערורייה', אמר גורם בכיר אחת מקופות החולים, 'מזל שמדובר רק בחצבת ולא במחלה אחרת'. לדבריו, 'משרד הבריאות ברח מבעיית החצבת כמו מאש. הוא עשה את כל הטעויות האפשריות בניהול המשבר ובנושא ההסברה. מה שקורה בימים האחרונים זה ניסיון לחפות על זה עם עבודה מול התקשורת ולהיראות כמי שעושה. אבל התוצאה היא פאניקה'.

סימנים ראשונים למשבר הופיעו לפני כחצי שנה, בחודשים מארס-אפריל. עד היום זהו כבר יותר מ-1,500 מקרי ההידבקות, ורופאים בבתי החולים בירושלים מתריעים על חשש מאיבוד שליטה. לאחר חצי שנה שבה התקשורת עסקה במשבר, הכיר משרד הבריאות כי מדובר בבעיה של ממש.

הטיפול במשבר החצבת חושף את מצבם העגום של שירותי בריאות הציבור בישראל וחוסר מוכנותם לחירום. בשנת 2012 עבדו בישראל 1,227 אחיות בריאות הציבור בלשכות המחוזית ובתחנות טיפות החלב. הן מי שניצבות בחזית הטיפול בציבור ועוסקות במענה לפניות, במתן חיסונים ובביצוע חקירה אפידמיולוגית (איתור אנשים שנחשפו לחולים). מאז נמצא תחום זה בתהליכי 'ייבוש' מערכתיים וכיום קטן מספר אחיות בריאות הציבור ל-920. התוצאות הן בין היתר המתנות ארוכות לחיסונים, למעקבים ובתור בטיפת חלב, ואף פגיעה באיכות הבדיקות ובתדירות ביצוען.

מאז החל משבר החצבת עובדות האחיות תחת עומס רב 12 שעות ביום. לאור המחסור באחיות, במשרד הבריאות פנו השבוע לקמפוס טל במרכז האקדמי לב כדי לגייס סטודנטיות לסיעוד שיסייעו לצוותי החירום. 'כל 920 האחיות בישראל מטפלות כרגע בעניין החצבת, כל פעילות השגרה נעצרה', אמרה יו"ר חטיבת אחיות בריאות הציבור בהסתדרות האחיות, מוריה אשכנזי. 'העומס הוא גדול כל כך שהאחיות לא מספיקות לעסוק באיסוף המידע ובהעברת דיווחים בזמן אמת למשרד הבריאות, והם מגיעים באיחור. מגיעות משפחות עם ילדים שלא חוסנו מעולם. אנחנו נדרשות להשלים להם לא רק את חיסוני החצבת אלא חיסונים נוספים, עם כל ההסברים, הרישום וההנחיות. באופן כללי, ככל שמספר האחיות לנפש הוא קטן יותר, העומס גדל ואנחנו נאלצות לוותר על חלק מהפעולות הנדרשות והציבור מקבל פחות'.

לדברי יו"ר הסתדרות האחיות, אילנה כהן, התפרצות החצבת חשפה עד כמה רעועה ומוזנחת מערכת בריאות הציבור. 'אין הלימה בין קצב הגידול באוכלוסייה ובין מספר האחיות', הסבירה. 'איש לא נותן את הדעת, למשל, על הגידול במגזר החרדי. חסרים לנו עוד לפחות 140 תקנים לאחיות בריאות הציבור. התפקיד שלהן הוא לא רק להיות "קומנדו חיסונים", הן אמורות לתת שירותים רבים אחרים בשגרה וגם לבצע מעקב בקהילה אחרי מי שאינם מתחסנים, ולעניין הזה יש תרומה להתפרצות החצבת בישראל'. היא הוסיפה כי 'המשבר הזה לא נולד אתמול, והוא הולך ומחמיר. חייבים לכנס את כל הגורמים הרלוונטיים ולשים לזה סוף'.

מספרי הרופאים, האחיות, מיטות האשפוז ואמצעים חיוניים נוספים בבתי החולים ובמרפאות. משנה זו ועד התקופה הנוכחית, אוכלוסיית ישראל גדלה מ-3.5 מיליון איש ליותר מ-8 מיליון. כל ההבטחות להוסיף תקנים לאנשי צוות ומיטות אשפוז טורפדו בשל חוק ההסדרים ולא מומשו. מסקנות ועדת גרמן משנת 2014 לא מומשו אף הן, עקב פיזור הכנסת והממשלה וקיום הבחירות מוקדם מהצפוי.

ממשלות ישראל לדורותיהן הזניחו את תיק הבריאות. מערכת הבריאות בישראל כבר לא נמצאת "על סף קריסה", היא קורסת בפועל. כעת האחריות נמצאת בידיכם.

אנו, אזרחיות ואזרחי ישראל הסובלים מדי יום כתוצאה מההזנחה המתמשכת, דורשים להציב את שיקום מערכת הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, ולייחס לתקציב ולקשיי התפעול של מערכת הבריאות את אותה מידת חשיבות שמוענקים לתקציב ולקשיים של מערכת הביטחון. ההגנה על חייהם של אזרחי המדינה כוללת לא רק פעילות צבאית, אלא גם את השמירה על תפקודן התקין של מערכות מצילות חיים, מאריכות חיים ותומכות באיכות החיים. אנו נמשיך להזכיר לכם ולהפציר בכם להתגייס למטרה, עד שנראה שינוי לטובה מיושם בפועל.



בציפייה ובתקווה לטיפולכם המייד,

צוות "מכתבים לבריאות"